

Programma

Iesniedz?js: Progres?vie biedri

Nosaukums: Valsts p?rvalde, kas sasniedz m?r?us

Motion text

1 5. Valsts pārvalde, kas sasniedz mērķus

2 Segmenta preambula:

3 Latvijā ir politiskās atbildības deficīts. Likumdevējs un izpildvara apstiprina
4 mērķus, bet neviens neuzņemas atbildību par to sasniegšanu. Politika nosauc
5 virzienus un pieņem lēmumus, bet neatbild par to iznākumu. Savukārt valsts
6 pārvalde tiek noslogota ar pienākumu uzturēt sistēmu darbībā, bieži nezinot,
7 kāds tieši rezultāts no tās tiek gaidīts.

8 Mēs piedāvājam pakāpenisku pāreju no deklaratīvas uz sniegumā balstītu politiku,
9 sākot ar skaidriem un izmērāmiem politiskajiem mērķiem, sistemātisku progresu
10 ziņojumu un aktivitāšu prioritizēšanu. Progresīvie iestājas par politiku, kurā
11 valsts pārvaldei ir dots skaidrs un izmērāms pasūtījums, kas tai ļauj strādāt
12 profesionāli, nodrošinot sabiedrībai redzamus rezultātus.

13 **Sasniedzamie mērķrādītāji:**

14 - iedzīvotāju uzticība valdībai/Saeimai - 28% (2024) -> 39% (2030)

15 - apmierinātība ar sabiedriskajiem pakalpojumiem; 63% (2024) -> 83% (2030)

16 - personāla mainības samazinājums valsts pārvaldē - 15% (2025) -> 10% (2030)

17 **1. Skaidri valsts attīstības mērķi – nevis tukši solījumi**

18 **Valdība noteiks ne vairāk kā piecus stratēģiskus mērķus, kas ir skaidri**
19 **formulēti valdības deklarācijā, caurvij visas nozares un par kuriem atbild**
20 **Ministru kabinets kopumā un īpaši – Ministru prezidents.**

21 **Katram stratēģiskajam mērķim tiks noteikti uzdevumi ar skaidru termiņu,**
22 **sasniedzamu rezultātu un nepārprotami nosauktu politiski atbildīgo ministru.**
23 **Uzdevumi tiks noteikti katram darba gadam un to izpilde tiks izvērtēta atklātā**
24 **un sabiedrībai pieejamā veidā.**

25 **2. Politiskā atbildība mērķu īstenošanā.**

26 **Mērķu īstenošana ir regulāri jāuzrauga un jāizvērtē, lai sekmētu jēgpilnu**
27 **politisko atbildību. Valsts kanceleja kopā ar Ministru prezidenta biroju**
28 **uzraudzīs mērķu sasniegšanu ikdienā. Saeima katrā sesijā vērtēs valdības rīcību**
29 **stratēģisko mērķu kontekstā.**

30 **Izšķiroša loma politiskās atbildības izvērtēšanā ir medijiem un pilsoniskajai**
31 **sabiedrībai. Nodrošināsim nepieciešamo caurskatāmību pieņemtajiem lēmumiem, lai**
32 **ikviens var kritiski analizēt sasniegto un nenasniegto.**

33 **3. Saprotama un loģiska politiskā darba organizācija.**

34 **Ministru kabineta tematiskās komitejas tiks veidotas atbilstoši stratēģiskajiem**
35 **mērķiem, nodrošinot starpresoru koordināciju un saskaņotu rīcību dažādos**
36 **politiskajos līmeņos. Komiteju sēdes notiks ne retāk kā reizi mēnesī, lai**
37 **nodrošinātu regulāru atskaiti par paveikto un vienotos par turpmākajām rīcībām.**

38 **4. Rotācijas princips vadošajiem valsts pārvaldes ierēdņiem.**

39 **Šī brīža sistēma atbalsta ilgstošu amatu ieņemšanu, iestāžu noslēgtību un**
40 **pretestību pārmaiņām, ar neesošu individuālo atbildību par rezultātiem.**
41 **Ieviesīsim sistemātisku, regulāru amatpersonu rotāciju, lai veicinātu sadarbību,**
42 **stiprinātu profesionālo neatkarību un attīstītu pārvaldības kompetences.**

43 **Regulāra rotācija prioritāri attiecināma uz valsts sekretāriem un valsts**

44 sekretāru vietniekiem.

45 5. Fiksēti termiņi valsts sekretāriem.

46 Noteiksim fiksetus amata termiņus valsts sekretāriem, lai nodrošinātu skaidru
47 atbildību par valdības mērķu īstenošanu, stiprinātu profesionālu neatkarību no
48 politiskā cikla un novērstu ilgstošu varas koncentrāciju valsts pārvaldē.

49 Fiksēts termiņš ļautu skaidri definēt konkrētus uzdevumus konkrētam periodam un
50 objektīvi izvērtēt sniegumu termiņa beigās.

51 6. Taisnīga atalgojuma sistēma valsts pārvaldē.

52 Esošā atlīdzības sistēma ir palielinājusi atalgojumu valsts pārvaldē, bet
53 nevienlīdzība ir saglabājusies.

54 Izmaiņām atlīdzības sistēmā jāasniedz sekojošie mērķi: pirmkārt, jāsamazina
55 nevienlīdzība starp resoriem un iestādēm; otrkārt, jānodrošina līdzīgs
56 atalgojums starp salīdzināmām amata pozīcijām, un, treškārt, jānodrošina
57 caurskatāma un godīga mainīgā atalgojuma daļas sistēma.

58 7. Valsts administrācijas skola

59 Valsts administrācijas skolai jāklūst par galveno valsts pārvaldes profesionālās
60 sagatavošanas un tālākizglītības institūciju, kas sistemātiski gatavo un attīsta
61 ierēdņus atbilstoši valsts pārvaldes reālajām vajadzībām, valdības prioritātēm
62 un mūsdienīgas pārvaldības standartiem.

63 Apmācībām jānotiek atbilstoši aktuālām kompetenču vajadzību analīzēm un tās ir
64 jāplāno mērķtiecīgi. Īstenotās apmācību programmas jāpamato ar konsekventiem
65 ilgtermiņa izvērtējumiem, apliecinot pozitīvo ietekmi uz valsts pārvaldes
66 attīstību.

67 Nākotnē Valsts administrācijas skolai jānodrošina bāzes zināšanas ikvienam
68 darbiniekam, kurš uzsāk karjeru valsts civildienestā.

69 8. Vienota un sabiedrībai pieejama datu sistēma, kas veicina kvalitatīvu
70 lēmumu pieņemšanu.

71 Pašlaik valsts pārvaldē dati tiek vākti un uzturēti katrā resorā atsevišķi,
72 bieži izmantojot atšķirīgus standartus, definīcijas un formātus. Tas apgrūtina
73 datu savietojamību, salīdzināmību un atkārtotu izmantošanu gan politikas
74 plānošanā, gan starpnozaru sadarbībā.

75 Atbalstīsim vienotu datu pārvaldības platformu ar skaidriem datu kvalitātes
76 standartiem, kopīgiem metadatiem un savietojamību starp resoriem.

77 9. Sniegumā balstīts budžets

78 Valsts izdevumi tiks pamatoti ar skaidru funkciju noteikšanu un izmērāmiem
79 mērķrādītājiem, lai nodrošinātu izdevumu pieaugumu kontroli.

80 Izdevumu kontrolei jābūt sistemātiskai, nevis balstītai patvaļīgi noteiktās
81 summās. Valsts kancelejai kopā ar Finanšu ministriju četru gadu laikā jāievieš
82 sniegumā balstīta budžeta veidošana (performance-based budgeting), kas novērš
83 neskaidrus un nepamatotus izdevumus un funkciju dublēšanos.

84 Finanšu ministrijai jānodrošina caurskatāmi budžeta dokumenti, kas ļauj ikvienam
85 iegūt informāciju par plānotajiem izdevumiem nepieciešamajā detalizācijas
86 pakāpē.

87 10. Iekšējās un ārējās birokrātijas kontrole.

88 Birokrātijas slogs jākontrolē, vērtējot administratīvo procedūru skaitu, lēmumu
89 izpildes laiku un iesaistīto institūciju skaitu lēmuma pieņemšanā. Nodrošināsim
90 regulāru publisku pārskatu par sasniegto progresu.

91 11. Valsts kapitālsabiedrību pārvaldība

92 Atbalstām centralizētu kapitālsabiedrību pārvaldības modeli, kas paredz vienu
93 institūciju, kura tur kapitāla daļas.

94 6. Aizsargāta un droša valsts, kur ikviens zina savu lomu [papildinātā redakcija 95 20.03.26.]

96 Galvenie aizsardzības politikas mērķi:

97 ❖ **Latvija ir aktīvs un solidārs reģionālās un starptautiskās drošības politikas**
98 **līdzveidotājs, kas iestājas par tiesībās balstītu starptautisko kārtību.**

99 ❖ **Latvija kā NATO austrumu flanga gudrās aizsardzības paraugs – valsts, kas**
100 **apsteidz draudus, ne tikai uz tiem reaģē.**

101 ❖ **Spēcīga un konkurētspējīga Latvijas aizsardzības industrija.**

102 ❖ **Augsti VAD kvalitātes standarti, neatkāpjoties no kvantitatīvajiem mērķiem.**

103 **Konkrētu risinājumu apraksts (nav prioritāra secība):**

104 **1. Latvijas aizsardzības industrijas izaugsmes parki**

105

106 **Izveidot īpašu aizsardzības industrijas industriālo parku programmu, lai**
107 **mērķtiecīgi attīstītu militārās un duālā pielietojuma ražošanas jaudas.**

108 **Programma paredz:**

109 **1) attīstīt specializētas aizsardzības industrijas zonas jau esošajos pašvaldību**
110 **industriālajos parkos,**

111 **2) veidot nacionālas nozīmes aizsardzības industrijas parku uz valsts vai**
112 **Aizsardzības ministrijas valdījumā esošas zemes.**

113

114 **Šī pieeja nozīmē izveidot gatavu attīstības vidi: sakārtotu infrastruktūru,**
115 **paātrinātas būvniecības un saskaņošanas procedūras, ātrāku ietekmes uz vidi**
116 **novērtējumu, valsts un pašvaldības iepriekš veiktus sagatavošanās darbus, kā arī**
117 **koordinētu un ātrāku piekļuvi investīciju un inovāciju atbalstam.**

118

119 **Priekšlikums vienlaikus stiprinās Latvijas spēju piesaistīt ārvalstu investorus,**
120 **veidot kopuzņēmumus ar Ukrainas uzņēmumiem un sekmēt tehnoloģiju pārnesi no**
121 **Ukrainas uz Latviju.**

122

123 **2. Digitālo rezervistu modelis diasporai**

124 **Izveidot Digitālās rezerves (DDR) modeli - jaunu attālināta dienesta formu**
125 **Latvijas aizsardzības sistēmā, kas ļauj integrēt diasporas tehnoloģisko un**
126 **analītisko kapacitāti valsts drošības struktūrās.**

127

128 **Modelis paredz juridiski definētu digitālā dienesta statusu, kurā diasporas IT**
129 **speciālisti, datu zinātnieki, kiberdrošības eksperti, informācijas analītiķi un**
130 **citu tehnoloģisko nozaru profesionāli var piedalīties Latvijas aizsardzībā**
131 **attālināti, veicot uzdevumus kiberapdraudējumu novēršanā, dezinformācijas**
132 **analīzē, OSINT datu apstrādē un kritiskās infrastruktūras digitālajā**
133 **aizsardzībā.**

134

135 **Programma radītu vienotu platformu, kas ļauj Latvijai mobilizēt globālo**
136 **intelektuālo resursu krīzes situācijās, kad informācijas telpas un kibertelpas**
137 **drošība kļūst par centrālo valsts aizsardzības elementu.**

138

139 **Šāda pieeja stiprina Latvijas visaptverošās valsts aizsardzības modeli,**
140 **paplašinot rezervistu sistēmu digitālajā telpā un piesaistot Latvijas diasporu**
141 **kā aktīvu drošības partneri.**

142 **3. Valsts aizsardzības partnerības nodokļu stimulu programma**

143 **Ieviest sistēmisku "Valsts aizsardzības partnerības" modeli, kas motivē**
144 **uzņēmumus kļūt par aktīvu Latvijas aizsardzības komponenti. Programma paredz**
145 **mērķtiecīgas nodokļu bāzes korekcijas (UIN izdevumu atskaitīšanas koeficients**
146 **2.0), reputācijas instrumentus un konkurences priekšrocības publiskajos**
147 **iepirkumos uzņēmumiem, kuru darbinieki aktīvi piedalās Zemessardzē.**

148

149 **Modelis risina vienu no galvenajiem rezervistu sistēmas ierobežojumiem - darba**
150 **devēju ekonomisko risku, kas rodas darbinieku prombūtnes laikā militāro mācību**
151 **vai mobilizācijas gadījumā. Pārvēršot zemessargu no potenciāla "organizatoriska**
152 **traucējuma" par uzņēmuma konkurences priekšrocību, valsts veido jaunu**

153 partnerības līmeni starp aizsardzības sistēmu un privāto sektoru.

154

155 Programma vienlaikus stiprina Latvijas visaptverošās valsts aizsardzības pieeju,
156 kur ekonomika un uzņēmējdarbība ir integrēta valsts drošības infrastruktūrā.

157 4. Energoefektīvi un ilgtspējīgi risinājumi militārajai infrastruktūrai

158 Ieviest mērķtiecīgu energoefektivitātes un ilgtspējas programmu militārajā
159 infrastruktūrā, lai samazinātu ilgtermiņa uzturēšanas izmaksas un palielinātu
160 bruņoto spēku noturību krīzes situācijās. Programma paredz pakāpenisku jauno
161 objektu projektēšanu atbilstoši augstiem energoefektivitātes standartiem un
162 atjaunojamo energoresursu integrāciju (sauļes, vēja, hibrīdrisinājumi).

163 Pieejai jāspēj nodrošināt kritisko funkciju darbību arī ārkārtas situācijās,
164 vienlaikus samazinot atkarību no ārējiem energoresursiem un veicinot ilgtspējīgu
165 resursu pārvaldību.

166 5. Izglītības stimulu modelis brīvprātīgajam dienestam VAD

167 Ieviest izglītības stimulu modeli, kas motivē jauniešus brīvprātīgi pieteikties
168 valsts aizsardzības dienestam (VAD). Programma paredz:

169 1) piešķirt kredītpunktus augstskolu studiju C daļā par dienesta izpildi,

170 2) izveidot kuponu sistēmu bezmaksas augstākās izglītības ieguvei, attiecinot to
171 gan uz valsts, gan privātajām augstskolām.

172 Šī pieeja samazina izmaksas, ar kurām jaunieši saskaras, beidzot vidusskolu, un
173 palielina VAD karavīru konkurētspēju. Tiek veidota elastīga sistēma, kas ļauj
174 savienot militāro pieredzi un akadēmisko attīstību.

175 6. Elastīgāki medicīnas kritēriji dalībai VAD

176 Pielāgot medicīniskos kritērijus valsts aizsardzības dienestam (VAD), lai
177 paplašinātu potenciālo dienestam piemēroto personu loku un nodrošinātu
178 nepieciešamo speciālistu pieplūdumu NBS. Priekšlikums paredz pārskatīt esošās
179 veselības prasības, diferencējot tās atbilstoši dienesta veidiem un amatu
180 specifikai.

181 Šī pieeja nozīmē pāreju no vienota atlases standarta uz mērķētu un funkcionālu
182 piemērotības novērtējumu, kas ļauj efektīvāk izmantot Latvijas ierobežotos
183 cilvēkresursus. Vienlaikus tiek saglabātas augstas prasības kaujas spējām
184 kritiskajās vienībās.

185 Priekšlikums stiprina visaptverošas valsts aizsardzības principu, kurā dažādas
186 prasmes un kompetences tiek integrētas kopējā aizsardzības sistēmā.